

Zmarł sir Roger Scruton, pisarz i myśliciel

Z wielkim żalem przyjęliśmy wiadomość o odejściu sir Rogera Scrutona. Był jednym z najwybitniejszych współczesnych filozofów i myślicieli konserwatywnych. Miał 75 lat.

Sir Roger Scruton zmarł 12 stycznia 2020 roku po kilkumiesięcznej walce z chorobą nowotworową – tę smutną wiadomość przeczytaliśmy w niedzielę na stronie internetowej filozofa.

Kim był Brytyjczyk i przyjaciel Polski urodzony 27 lutego 1944 roku w niewielkiej wsi Buslingthorpe na północ od Londynu? Można nazwać go cenionym myślicielem i pisarzem tłumaczonym na wiele języków. Interdyscyplinarny charakter jego dociekań i niebagatelna erudycja, w połączeniu z niepowtarzalnym stylem przysporzyły mu liczne i wierne grono czytelników. W swoich książkach i artykułach poruszał problemy związane przede wszystkim z filozofią polityki, szeroko pojętą kulturą, estetyką i ekologią. Wśród książek jego autorstwa przełożonych na język polski znajdują się między innymi takie tytuły jak: *Co znaczy konserwatyzm*, *Kultura jest ważna*, *Zielona filozofia*, *Piękno*, *Słownik myśli politycznej* czy *Jak być konserwatystą*. Regularnie publikował teksty w brytyjskich i zagranicznych mediach.

Intelektualny wkład w humanistykę, którego świadectwo stanowi kilka wymienionych przykładowo dzieł jest jednak wyłącznie cząstkową odpowiedzią na pytanie, kim był Sir Roger Scruton – jeden z nielicznych Europejczyków rozumiejących, czym jest konserwatyzm, obdarzonych jednocześnie jak nikt inny umiejętnością nauczania tej perspektywy na świat. Miał niecodzienny dar zarażania wiedzą i myślą w sposób prosty, unikający jednak popularyzatorskich uproszczeń.

Można nazwać go również miłośnikiem muzyki. Tak jak w przypadku innych pól zainteresowań, tak i tu, charakterystyczna dla niego była postawa aktywna – sam skomponował dwie opery. Nie obserwował również biernie przestrzennego nieładu i eklektyzmu, w który nierzadko popadają współczesne miasta. Doradzał brytyjskiemu rządowi w sprawach architektury a w 2018 roku stanął na czele rządowej komisji do spraw estetyki budownictwa (Building Better, Building Beautiful Commission). Założył Conservative Philosophy Group, był współzałożycielem Jagiellonian Trust i Stowarzyszenia im. Jana Husa.

Do końca życia pozostawał uczestnikiem debaty publicznej. Nieugięcie stawał w obronie spraw i wartości, które uważał za najdonioślejsze a zarazem najbardziej zagrożone w dzisiejszych czasach: intelektualnej uczciwości, wartości obywatelskich, roli piękna i tradycji w ludzkim doświadczeniu dobrego życia. Ostatnia z nich sprawia, że wpisac możemy chyba Scrutona w nurt myśli konsolacyjnej, pojmującej filozofię jako ćwiczenie duchowo-intelektualne prowadzące do dobrego życia właśnie.

Był silnie związany z Europą Środkową, w tym również z Polską. Wspierał działania opozycji antykomunistycznej oraz organizował podziemne wykłady dla czechosłowackich, polskich i węgierskich dysydentów. Swoje doświadczenia z tego okresu zawarł w powieści „Notes from the Underground”. Jeszcze niedawno gościł w Warszawie na Kongresie Polska Wielki Projekt.

W 2016 roku, kapituła Nagrody im. Lecha Kaczyńskiego uhonorowała Sir Rogera Scrutona medalem „Odwaga i wiarygodność”. Zasługi Scrutona w procesie przemian demokratycznych w Europie Środkowej zostały docenione przez rządy Czech i Polski. W 2019 roku przyjął z rąk Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Krzyż Wielki Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej. W tym samym roku otrzymał Doroczną Nagrodę Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w kategorii Architektura.

Chcąc odpowiedzieć na pytanie, kim był Sir Roger Scruton zauważmy, że poszukiwanie ładu w estetycznej formie jest odbiciem całej drogi, jaką konsekwentnie przez całe życie kroczył. A była to ścieżka tyczona walką o spójność – tę przestrzenną oraz ideową. Sir Scruton był więc przede wszystkim człowiekiem spójnym.

Wypunktowane w krótkim biogramie dokonania Sir Rogera Scrutona niech posłużą jedynie za symbol – symbol postawy aktywnej odpowiedzialności, którą przez całe życie praktykował. Postawa ta jest czymś zgoła innym niż aktywizm, który pozwoliłby ująć jego osobowość w sumie działań podjętych na przestrzeni życia. Biografia ta

jest jednak czymś znacznie więcej, czymś co nie przestaje trwać wraz ze śmiercią swojego bohatera. Idee, które się zachowują – czy to znaczy konserwatyzm?

Uczcijmy Sir Rogera Scrutona trzydziestoma minutami ciszy.
Posłuchajmy, co ma nam do powiedzenia o pięknie i świętości.

Sir Roger Scruton - Beauty & the Restoration of the Sacred, C...

